

M U N I
F S S

Seminář č. 4

Tělo odborného textu

7. 11. 2023

POLb1100 Úvod do problematiky psaní odborného textu

Odkazování v textu

- Odkazuje se v kulatých závorkách příjmením autora/autorů a rokem vydání publikace. Pokud je autor zmíněn v textu, v závorce se uvede jen rok vydání, např. ... Novák (2020). Pokud autor není zmíněn v textu, v závorce se uvede jeho příjmení a rok vydání publikace, např. ... (Novák, 2020).
- Jeden autor (Novák, 2020), dva autoři (Novák a Svoboda, 2020), tři a více autorů (Novák et al., 2020)
- Kolektivní autorství: (Český statistický úřad [ČSÚ], 2020), při dalším výskytu se uvede jen zkratka (ČSÚ, 2020)
- Citace konkrétní části zdroje: (Novák, 2020, s. 42–45; Svoboda et al., 2020, kap. 7)
- Práce stejného autora/autorů a stejného roku vydání se rozlišují malými písmeny a, b, c... (Novák, 2020a, 2020b)
- Citace více zdrojů: práce stejného autora se řadí chronologicky a oddělují se čárkou (Novák, n.d., 2017, 2020a, 2020b, v tisku), práce více autorů se oddělují středníkem a řadí se abecedně (Černý, 2016; Novák, Svoboda 2014; Procházka et al., 2018); nedatované publikace se označují „n.d.“, publikace, které teprve budou publikovány, „v tisku“.
- Pokud se jedná o dílo 3 a více autorů a jména prvních autorů jsou shodná, zkratka et al. se uvede až za tím jménem, kterým se zdroje liší (Novák, Svoboda, Černý et al., 2017; Novák, Svoboda, Dvořák et al., 2017)
- Pokud autor není uveden, uvede se místo autora zkrácený název díla.
- Opakující se citace v rámci jednoho odstavce: Neuvádí se „ibidem/ibid./tamtéž“. Pokud je jméno autora v závorce, uvádí se citace opakovaně ve tvaru jméno autora a rok vydání. Pokud je autor zmíněn v textu, závorka s rokem vydání se již neopakuje.

Seznam literatury

Kniha

- Linek, L. a Petrůšek, I. (2020). *Sociální stát, nerovnosti, politika. Postoje české veřejnosti k sociálnímu státu v letech 1996 až 2016*. Sociologické nakladatelství (SLON) / Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.

Kapitola v knize / příspěvek ve sborníku

- Illner, M. (2012). Přehled o platných zákonech zabývajících se v České republice kulturou v územním kontextu. In V. Patočková, D. Čermák a K. Vojtíšková (eds.), *Kultura v krajích České republiky* (s. 25–42). Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.

Článek

- Straková, J., Soukup, P. a Simonová, J. (2020). Validizace konceptu akademické marnosti v českém středním vzdělávání. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 56(5), 599–617. <https://doi.org/10.13060/csr.2020.042>
- Zajíčková, K. (2020, 13. prosince). Kouzlo nejistoty. *Respekt*. <https://www.respekt.cz/tydenik/2020/51/kouzlo-nejistoty>

Veřejně politický dokument

- Fryč, J., Matušková, Z., Katzová, P., Kovář, K., Beran, Valachová, I. ... a kol. (2020). *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. https://www.msmt.cz/uploads/Brozura_S2030_online_CZ.pdf
- Český statistický úřad. (2023). *Kriminalita v ČR a EU 2011–2021*. Český statistický úřad, Odbor statistik rozvoje společnosti. <https://www.czso.cz/documents/10180/202415465/08000922.pdf>

Struktura odborného textu

- Makrostruktura a mikrostruktura
- IMRD = Introduction + Methods + Results + Discussion (Conclusion)
- Logická návaznost – vymezení textu + popis postupu (a dat) + představení výsledků + shrnutí
- Jasně směřování textu v návaznosti na stanovený výzkumný problém/výzkumnou otázku vs „plevelné“ kapitoly
- Každá věta vztažena k cíli práce

Doporučená struktura úvodu

1) ustavení výzkumného tématu autorem

- stručné představení a posouzení příspěvků předchozího výzkumu z “naší oblasti”
- doložení důležitosti, zajímavosti, problematičnosti či jiné relevance zkoumaného tématu

2) identifikace “mezery” v dosavadním výzkumu

- naznačení mezery v dosavadním výzkumu a vznesení otázky o rozšíření dosavadní znalosti problému

3) vyplnění výzkumné “mezery” naším přínosem

- vysvětlíme, jak budeme k problému přistupovat my: nastíníme smysl výzkumu, formulujeme otázku či hypotézu, shrneme základní zjištění

+další

Metoda

- Detailní popis průběhu studie
- Navazuje na teorii
- Nutné všechny informace k tomu, aby:
 - Čtenář mohl posoudit výsledky
 - Studie mohla být replikovaná
 - Bylo možné zahrnout ji do metaanalýzy
- Ale nedávejte tam zbytečné až samozřejmé informace (více v metodologických kurzech)

Výsledky

- Mají mít vlastní strukturu – od jednodušších po složitější
- Čtenáře ale vždy uveďte do kontextu
- Shrnutí výsledků – všech potřebných údajů
- Mnoho údajů dávejte do tabulek, ve vhodných případech používejte grafy

Tělo textu – věta, odstavec, argumenty

Tělo textu – od věty k odstavci

- Co je to odstavec?
- Jaká je běžná délka odstavce?
- Existuje standardní struktura odstavce?
- Co činí odstavec koherentní?

Tělo textu – od věty k odstavci

- Co je to odstavec?
 - Skupina vět týkajících se jednoho tématu/argumentu
- Jaká je běžná délka odstavce?
 - Různá, ale zpravidla ne delší než pět vět
- Existuje standardní struktura odstavce?
 - Většinou se jedná o uvedení tématu/argumentu, jeho rozvedení a shrnutí dílčího argumentu
- Co činí odstavec koherentní?
 - Návaznost jednotlivých vět (např. prostřednictvím spojek, zájmen apod.)

Tělo textu – od věty k odstavci

Typy vět:

- **Významové věty (topic sentences)** – spíše obecnější, určují obsah odstavce
 - Ne každý odstavec musí mít významovou větu
- **Rozvíjející věty (supporting sentences)** – navazují na významovou větu (důvod, fakta, detaily, příklady...)
- **Shrnující věty (concluding sentences)** – většinou na konci odstavce. Návaznost na významovou větu, a/nebo uvedení dalšího odstavce.
- **Spojovací věty (linking sentences)**

Příklad

The political outcomes of Slovakia and the Czech Republic after the end of Czecho-Slovakia are very different. Although it is becoming increasingly popular to express skepticism about the Czech ‘miracle’, the Czech political institutions did at least operate according to basic democratic principles. Slovakia’s political institutions, by contrast, did not play by democratic rules (Leff, 1996; Krause, 1998a). Whereas the Czech Republic’s governing coalition made only rare and indirect use of its power for political advantage, Slovakia’s governing coalition intervened in the political contest at a more fundamental level, undercutting accountability mechanisms and making direct assaults on rival political institutions. Although Czech problems cannot be dismissed, Slovakia’s problems represented a far more severe threat to the entire democratic system. (Deegan – Krause 2000)

Příklad

The political outcomes of Slovakia and the Czech Republic after the end of Czecho-Slovakia are very different. Although it is becoming increasingly popular to express skepticism about the Czech 'miracle', the Czech political institutions did at least operate according to basic democratic principles. Slovakia's political institutions, by contrast, did not play by democratic rules (Leff, 1996; Krause, 1998a). Whereas the Czech Republic's governing coalition made only rare and indirect use of its power for political advantage, Slovakia's governing coalition intervened in the political contest at a more fundamental level, undercutting accountability mechanisms and making direct assaults on rival political institutions. Although Czech problems cannot be dismissed, Slovakia's problems represented a far more severe threat to the entire democratic system. (Deegan – Krause 2000)

Cvičení 1

Identifikujte v každém odstavci významovou větu. Vysvětlete svoji volbu.

Cvičení 1: Identifikujte v každém odstavci významovou větu. Vysvětlete svoji volbu.

Disasters from natural hazards are political events. While they may have distinct political effects – such as a diminished voters’ support for democratic institutions (Carlin et al., 2014) – disasters are frequently believed to serve as catalysts for broader political changes. The government is often the main target of the post-disaster blame assignment. In other words, the political leaders in power tend to get punished for disasters, including those from natural hazards (e.g., Achen & Bartels, 2017). Public backlash, especially if nurtured by social movements, can grow into protests, riots, or even revolutions and war (e.g., Brancati, 2007; Nel & Righarts, 2008). In any form such backlash threatens the government’s hold on power and the political survival of leaders. While in democratic states disasters increase political pressure on incumbents, in non-democratic regimes they create broader political instability (Flores & Smith, 2013; Smirnov et al., 2018).

Civic duty has received less attention in recent decades. In the wake of measurement issues in its duty scale created in the 1950s, the American National Election Study dropped all but one item from the duty battery after 1980, and it eliminated the last item after 1992. The other long series of surveys on U.S. turnout, the Census Bureau’s Voting and Registration Supplement to the Current Population Survey, has never had a measure of duty to vote. Without relevant data, most recent studies of U.S. voter turnout have not mentioned civic duty. Yet it has a way of making itself felt in turnout research. For example, duty is apparently absent from Voice and Equality (Verba et al. 1995). The term does not appear in the index. Yet the authors report that “civic gratifications” are by far the most commonly reported reasons for voting (their Table 4.1, page 115). Their first example of a civic motivation is “my duty as a citizen.”

Cvičení 2

Přečtěte si následující odstavce a z uvedených možností vyberte nejlepší významovou větu.

Cvičení 2: Přečtěte si následující odstavce a z uvedených možností vyberte nejlepší významovou větu. Proč jste vybrali zrovna tuhle?

XXX Podle průzkumů měla v roce 2016 vyhrát prezidentské volby v USA Hillary Clintonová, ale novým prezidentem se nakonec stal Donald Trump. Průzkumy podcenily podporu Trumpa i v roce 2020, kdy obhajoval post prezidentského úřadu proti kandidátovi Demokratické strany Joe Bidenovi. Tyto případy, ale také například referendum o Brexitu v roce 2016, jen zvýšily obavy o kvalitě předvolebních průzkumů a mnoho občanů zpochybnilo integritu a pravdivost měřených ukazatelů. Zkoumání přesnosti (accuracy) a vysvětlování chyb, které způsobily možné nepřesnosti s ohledem na skutečné výsledky, je tak jednou z předních oblastí výzkumu politických průzkumů (srov. Traugott 2005; Jennings a Wlezien 2018; Kennedy et al. 2018; Panagopoulos 2021).

- I
- a) Prezidentské volby v USA nabídli v roce 2016 zajímavou podívanou.
 - b) Volby v USA nebo referendum o Brexitu jsou běžné případy celosvětově mediálně sledovaných volebních klání.
 - c) **Otázka důvěry ve výsledky předvolebních průzkumů a jejich přesnosti se stala důležitým tématem zejména v posledních letech.**

XXX V druhé polovině roku 2009 se strana vynořila z politické bezvýznamnosti, vznesla se na vlně podpory a v červnu 2010 vstoupila do parlamentu s více než 10 % hlasů. I když mělo toto uskupení v době svého vzniku v roce 2002 pražskou základnu a jeho aktivity byly víceméně omezeny na městskou politiku, vyhnuly se VV nezávislým a lokalistickým apelům, které jsou pro regionální strany typické, ve prospěch vágního, přesto však jasně programatického postoje, jenž zdůrazňuje boj proti korupci, přímou demokracii, reformu a obnovu. Tato témata byla a jsou klasickými stavebními kameny, jichž strany „projektu novosti“ užívají v pobaltských zemích i jinde ve střední a východní Evropě [Sikk 2009, 2010].

- a) **Stranou, která nejlépe zapadá do kategorie „projektu novosti“, jsou Věci veřejné (VV) vedené bývalým investigativním reportérem Radkem Johnem.**
- b) Příkladem populistické strany jsou Věci veřejné, které byly vedené od roku 2009 Radkem Johnem.
- c) V roce 2006 uspěly Věci veřejné významně ve volbách do zastupitelstva hlavního města Prahy.

Cvičení 3

Vymyslete rozvíjející (alespoň 3) a shrnující větu k významovým větám uvedených ve cvičení.

Cvičení 4

Přečtěte si následující odstavce a ke každému vymyslete vlastní významovou větu.

Cvičení 4: Přečtěte si následující odstavce a ke každému vymyslete vlastní významovou větu.

Klíčový prvek české v komunální politice představuje zastupitelstvo obce, které je voleno v pravidelně se opakujících komunálních volbách. Počty zastupitelů jsou různé a závisí na počtu obyvatel obec. Nejmenší municipality s méně obyvateli než 500 spravuje 5 – 15 členné zastupitelstvo, největší města s počtem obyvatel nad 150 tisíc disponují zastupitelskými sbory mezi 35 – 55 členy. Hlavní město Praha se od ostatních měst vymyká a Pražané volí nejpočetnější komunální zastupitelský sbor o počtu 65 členů. Zastupitelské sbory na svém ustavujícím zasedání volí starostu obce a současně i obecní/městskou Radu, která plní roli exekutivního orgánu na lokální úrovni. Svým způsobem tak komunální zastupitelstva kopírují celostátní model politiky, kde klíčovou roli hraje dolní komora parlamentu, v komunálním prostředí je to zastupitelstvo obce, tomu je odpovědná Rada a nepřímo volený starosta.

There have been so many studies published in politics, psychology, and sociology journals that a number of review papers have been written (Weinschenk, 2017). For instance, Mondak and Halperin (2008) reviewed each of the Big Five traits and how each might relate to political variables. Then, using three US datasets of 404, 822, and 1,338 respondents, they analyzed the relationship of personality with various measures like the approval of presidential candidates to trust in politicians, turnout in elections, and participation in political campaigns, meeting, and voluntary work. They found that Openness and Conscientiousness most consistently related to many political variables particularly political knowledge and participation. However, more recent study from US found no direct relationship between personality and vote choice but evidence of an indirect relationship (Wang, 2016).

Jak psát odstavce

- Logicky sestavené části textu
- Návaznost textu
- Odstavec jako prostor pro rozvíjení hlavní myšlenky
- Relevance každé věty (vztažení k tématu odstavce)

Typy odstavců

- **Úvodní odstavce** – kontext, struktura textu, vede k formulování cíle textu
- **Odstavce v hlavním textu** – rozvíjení hlavní teze
- **Shrnující odstavce** – v zásadě nikoli nové informace

Cvičení 5

Přiřad'te následující věty k typu odstavců.

Shrnutí

- **VĚTY** (významové, rozvíjející, shrnující, spojující)
- **ODSTAVCE** (úvodní, v hlavním textu, shrnující)
- ne delší než pět vět, jedno téma/argument

Seminární úkol č. 5

Cvičení k tělu a argumentaci v odborném textu.

V IS budou dostupná krátká cvičení, která se psaní těla práce a argumentace.

Vidíme se za dva týdny